

Natur- och kulturstigar, tips och exempel

Anders Arnell, SLU Centrum för naturvägledning 2023-01-17

Ekorrestigen, naturum Blekinge

1. EKORRESTIGEN

FÖLJ MED KURREKOTT!

Hej! Jag heter Kurrekott och är en ekorre.

Jag bor här i Brunnskogen.

Följ med mig in i skogen så ska jag visa dig några fina platser.

Också ska du få hälsa på några av mina vänner.

Den här vitmarkerade naturstigen är 1,3 km lång.

Den går bitvis i kraftigt kuperad mark och kräver kliv över rötter och stenar.

Den startar med en brant trappa upp på Uvberget, vidare genom skogen till Trollsjön, Rävahiet och tillbaka hit igen.

Öppna dina sinnen och njut av Brunnskogens fantastiska natur!

 Translation	 Übersetzung
 Tlumaczenie	 العربية

  naturum Blekinge

Illustrationer och layout: Ekorrestigen, Katarina Nilsson, 2019

Skogsmulles stig, Kullaberg

- Friluftsförbundet, naturum Kullaberg med flera
- Åtta platser dit man hittar själv med kartans hjälp
- Allemansrätten, reservatets regler
- Uppdrag från Skogsmulle
- Invigd i februari 2019

UPPTÄCK KULLABERG MED SKOGSMULLE

1 LILLEFYR
Om du följer den slingrande stigen från naturum till kommer du riktigt nära havet. Allt spärra på den delikatare Surrans som är en av de minsta valarna i världen är väldigt populärt här.
Allemansrätten: Du får inte fiska utan tillstånd i sjöar eller vattendrag. Östremut får du fiska med metaspj och kastspj utan tillstånd vid kusten samt i de fem största sjöarna (Mälaren, Vättern, Vättern, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland).
Kullabergs reservatregler: Delar av vattenområdet runt Kullaberg är märkt naturreservat med särskilda regler.
Uppdrag från Skogsmulle: Gör som Skogsmulles kompis Lase och lägg handen på en av klipporna. Hur löstas det?

2 ABLAHAMN
En förtäring som användes som bordslät för folket på Kullaberg. Idag är det en populär plats för bad, dykning, fiske och klättring. Här finns också Fiskegrödan.
Allemansrätten: Du får inte jaga, störa eller skada djur. Det är också förbjudet att ta fågelägg eller röra djurens bon eller nager.
Kullabergs reservatregler: Mellan den 1/3 - 15/7 är det förbjudet att banta den stora kulan från Djupadal till Valdemarsgrödan. Detta för att den fedlysta pilgrimsulan inte ska störa när den rovar.
Uppdrag från Skogsmulle: Ta upp en sten och lysna på den. Vad berättar den för dig?

3 JOSEFINELUST
Josefinelust är känt för ubikten och de lättsjunga gröttarna. Platan är uppkallad efter Oskar och Fru Joseffa, som skildade naturen skönlit i närheten finns grillplatsen, vattendrag och tilläp.
Allemansrätten: Du får ta lite något dygn i naturen. Vill du ta lite längre måste du be markägaren om lov.
Kullabergs reservatregler: Du får bara ta lite på avstap plats vid Josefinelusts parkering.
Uppdrag från Skogsmulle: Spring allt vad du orkar uppför backen!

4 KULLAMANNENS GRAV
Det sägs att groven ligger vid en sten högt upp på en bergsmulle. När du stampar med fötterna upp på höjden visar det långt ner i undergrunden. Stampas inte för långt, då kulan bopstället drar ner dig!
Allemansrätten: All nedstämning är förbjuden.
Kullabergs reservatregler: Samma sak gäller här, så var snäll och ta med dig sandstap hem.
Uppdrag från Skogsmulle: Blunda och lysna! Vad hör du?

5 MÖLLE MOSSE
Skogsbärrarna på Kullaberg kallas för mossar. Vid Mölle mosse växer den röda näcksen.
Allemansrätten: Du får gå, cykla och rida och vara nästan överallt i naturen men inte för nära bopstadshus. Om du ropar en gränd måste du stänga den bakom dig.
Kullabergs reservatregler: Du får bara cykla och rida på anordnade stigar.
Uppdrag från Skogsmulle: Spjå över mossen. Vad ser du?

6 GREGRS BACKAR
En hög del av Östra Kullaberg med tre toppar. Med sina 176,8 meter över havet är den nordligaste toppen Kullabergs näst högsta punkt. En av svenska flyghärens mest kända flygkor inträffade här söndagen den 4:e mars 1956 när fyra unga piloter måste livet, därav mossensnamnet.
Allemansrätten: Du får plocka blommor, bär och svamp som växer vid men inte träd, busk, grönsvamp från trädgårdar, planteringar eller på åkrar.
Kullabergs reservatregler: Du får inte plocka blommor men däremot svamp och rötter på marken.
Uppdrag från Skogsmulle: Hur många djur ser och hör du?

7 HÅKULL
Från bergets högsta punkt Håkull, 187 meter över havet har du en vidsträckt utsikt. Du ser Skånehalvön och Sjundeånsjön på ena sidan och Öresund och Danmark på andra sidan. Men kan se ända till Köpenhamn.
Allemansrätten: 1 mars - 20 augusti får hundar inte gå lösa. En lös hund kan skrämma och skada vilda djuren som har ungar. Det är alltid bäst att ha hunden kopplad i naturen.
Kullabergs reservatregler: Hundar måste alltid vara kopplade på Kullaberg!
Uppdrag från Skogsmulle: Ta lite så Mülle-TV. Läs dig på ryggen och titta upp i himlen.

8 DOMARRINGARNA VID HIMMELSTORP
Himmelstorsgården är en gammal mötesplats med ännu från vikingatiden. För i tiden brukade man samnas här i synnerhet på söndag Pingst, då det var folkfest med servering.
Allemansrätten: Du får inte ta konstgjorda grottor, rötter, bark, ägg, löss, rötter eller lösa från växande träd. Det är förbjudet att ta buskar och falla träd.
Kullabergs reservatregler: Samma regler gäller här och du får inte ta med dig papper från naturreservatet. Vid grillplatsarna störa parkeringen. Josefinelust och Björnsäter får du bara ställa med kol men här vid Himmelstorp får du använda ved. Vedens får inte tas från naturen.
Uppdrag från Skogsmulle: Spring stakern mellan stakarna (domarringarna)!

Legend:
— Bilväg
- - - - - Markväg
... Stig
- - - - - Röd strövstig
- - - - - Blå strövstig
- - - - - Gul strövstig
Fågelskyddsområde
Tillräde förbjudet 1/3-15/7

Facilities Legend:
SE Svårighet
U Utsikt
WC Torrdrass
WC Servering
F Fiske
C Camping
P Parkering
N Kiosk, Naturum

Vevmojängar, naturum Tåkern

- Göra strandpromenaden mer attraktiv och intressant
- Åtta u-turns med flera ljudspår i varje, flera inläsare
- Projektplan med inventering av värden, analys av besökare och aktörer, urval av platser och teman
- Uppgift på kursen Naturvägledning för yrkesverksamma
- Arbetsgrupp naturum, länsstyrelsen, Tåkerns fältstation
- Invigning våren 2018

Stolpaleden och Hjorthagens natur- och kulturstig

Stolpaleden: Täby kommun, genom skog mellan busshållplats och pendelstation

Hjorthagen: stig genom gamla och nya stadsdelar, utvecklad i medborgardialog

Upptäckarplatser i Norrbottens län

Sagostigar, finns många exempel

- Humlebumlestigen, naturum Dalarna
- Prinsessan Estelles sagostig, naturum Tåkern
- Floras sagostig, naturum Getterön
- Skogstrollens stig, naturum Store Mosse
- Sagostigen, Malmköping (www.sagostigen.se)

Läs mer!

- Handboken Naturvägledning i natur- och kulturområden (NV + CNV)
- Naturvägledaren 2/2019
- CNVs webbsida om självguidande stigar
- Platsens berättelser (RAÄ – CNV)
- Att skriva om natur – Thomas Öberg
- Webbinarium dec 2018 om naturvägledning kring stigar – CNV webb
- CNV-seminarium på NRM november 2019 – ska tillgängliggöras
- Översikt över stigar vid naturum 2019 – fn endast tillgänglig för naturum
- Utmärkelsen Årets naturvägledning 2018+2021